

Styrmedel och fjärrvärme

Erik Dotzauer

Skatt på avfallsförbränning

Den tidigare skatten och handel med utsläppsrätter

- Under åren 2006-2010 fanns en skatt på avfallsförbränning som var utformad som en energi/koldioxidskatt. Skatten avskaffades då den inte gav någon relevant miljöstyrning [[länk](#)]
- Sedan 2013 omfattas avfallsförbränning av systemet för handel med utsläppsrätter. Kostnaden för utsläppsrätter ligger på i storleksordningen 100 kronor per ton avfall

Utredning SOU 2017:83

- Utredning SOU 2017:83 är tydlig med att skatt på avfallsförbränning inte bör införas [[länk](#)]
- Dock ingick det i uppdraget att skriva en lagtext. Man är tydlig med att lagtexten som man har tagit fram inte bör införas
- Utredningen konstaterar att skattekostnaden inte kommer att kunna överföras från förbränningsanläggningarna till de aktörer som genererar avfallet. Skatten skulle ge låg miljöstyrande effekt samt medföra kostnadsökningar och försämrad lönsamhet för förbränningsanläggningarna
- Flera tunga remissinstanser, bl.a. Naturvårdsverket, Energimyndigheten, Skatteverket, Konkurrensverket och Kommerskollegium, anser att skatt på förbränning av avfall inte bör införas [[länk](#)]. Lagrådet instämmer i kritiken [[länk](#)]

Skatt på avfallsförbränning införs 1 april 2020

- Konstruktion i princip enligt utredningens lagtext
- Nettobeskattningsmodell: beskattad mängd = avfall in – aska/slagg ut
- Undantag för farligt avfall, animaliska biprodukter, biobränsle och viss produktion av material
- 75 kr/ton 2020, 100 kr/ton 2021, 125 kr/ton 2022

Ēnergibolagen tänker energi

- Avfall innehåller en blandning av fossila och förnybara material
- Hög andel fossilt = låg skatt (10 kr/MWh)
- Låg andel fossilt = hög skatt (40 kr/MWh)
- Sammanfattningsvis: **ju mer fossilt desto lägre skatt**
- Skatten styr mot ökade utsläpp av växthusgaser

Påverkan på sorteringsanläggningen i Brista

- Anläggning för optisk utsortering av plast/metall i avfall. Kapacitet: 18 000 ton plast/metall om året. Kvar blir en sorteringsrest som kan förbrännas i Brista kraftvärmeverk
- Sorteringsresten har lägre energiinnehåll (MWh/ton) än det avfall som i dagsläget förbränns i kraftvärmeverket. Detta innebär att mängden avfall som förbränns måste öka för att ge samma energi
- Ökad mängd avfall till förbränning innebär ökad skattekostnad om skatten tas ut i kronor per ton
- Sammanfattningsvis: **ju mer plast som sorteras ut desto högre skattekostnad**

Hemställan till regeringen från Stockholm Exergi – Avdrag för rester från sortering bör medges

Stockholm Exergi hemställer om att, för det fall en avfallsförbränningskatt skulle införas, en avdragsrätt medges från avfallsförbränningskatt för sorteringsrester från avfall som passerat en effektiv sorteringsprocess, genom att ett tillägg görs till författningsförslagets § 13 enligt följande (tillägget i fetstil):

”13 § Den som är skattskyldig får göra avdrag för skatt enligt denna lag för

1. avfall som beskattats enligt denna lag och som förts ut från anläggningen,
2. farligt avfall som förts in till anläggningen, ~~och~~
3. biobränsle som förts in till anläggningen, **och**
4. **sorteringsrester från avfall som passerat en effektiv sorteringsprocess som förts in till anläggningen.”**

Utvärdering av skatten på avfallsförbränning

- Skatteverket får ett uppdrag under hösten 2019
- Analysera effekter på materialåtervinning, koldioxidutsläpp, avfallsflöden, fjärrvärmens konkurrenskraft, mm.
- Uppdraget ska ske i samråd med berörda myndigheter och aktörer

Energi- och koldioxidskatt

- 100 % energiskatt och 91 % koldioxidskatt för kraftvärme från 1 augusti 2019
- Överkompensation bioljor (kan påverka koldioxidskatten)

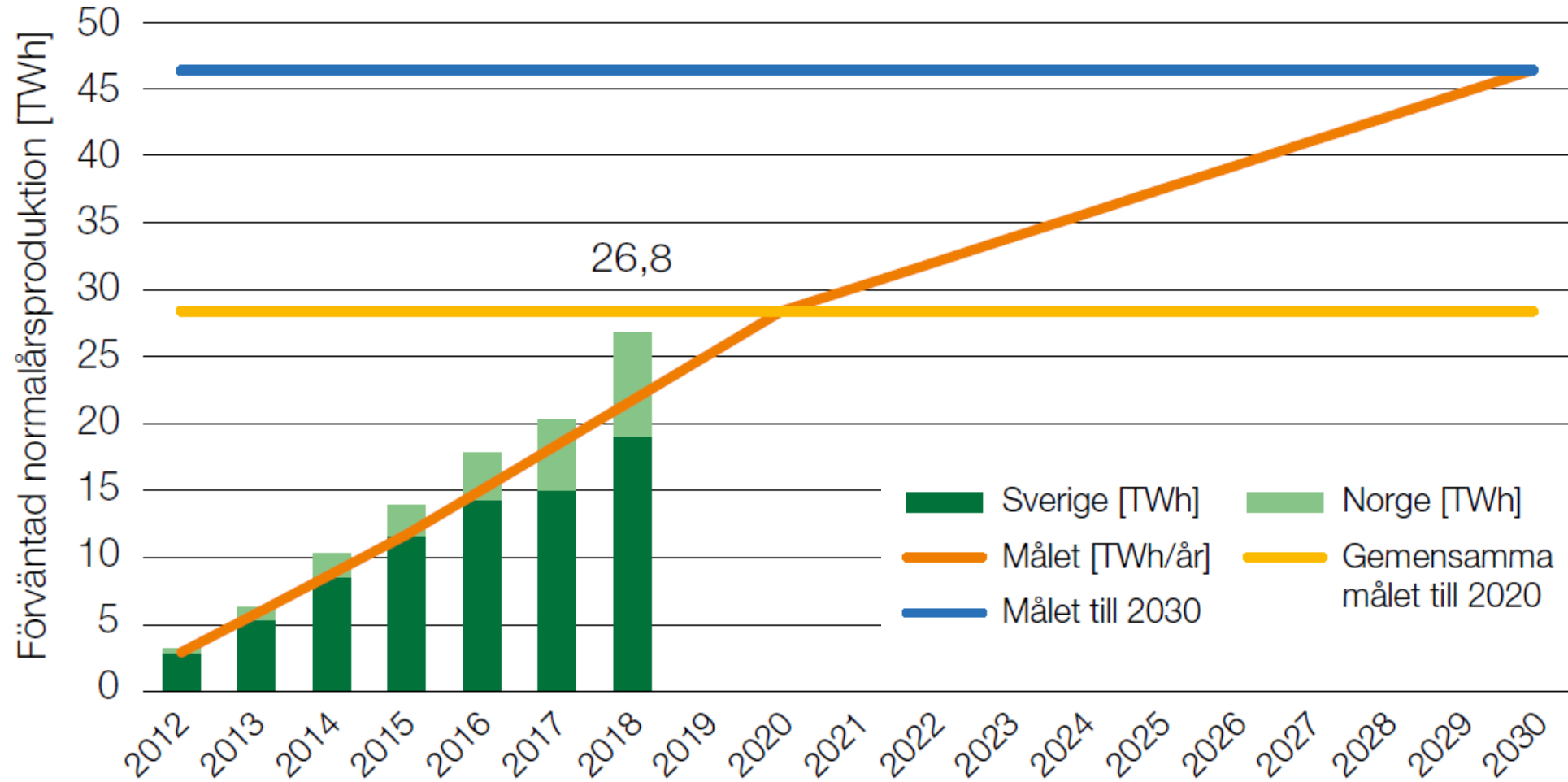
Handel med utsläppsrätter (EU ETS) nästa handelsperiod (2021–2030)

- Opt-in av små anläggningar (< 20 MW) kvarstår under perioden 2021–2025
- Ansökan om fri tilldelning 30 maj 2019
- Fjärrvärme får 30 % av riktmärket
- Marknadsstabilitetsreserven (MSR)
- Ambitionshöjning 2030?

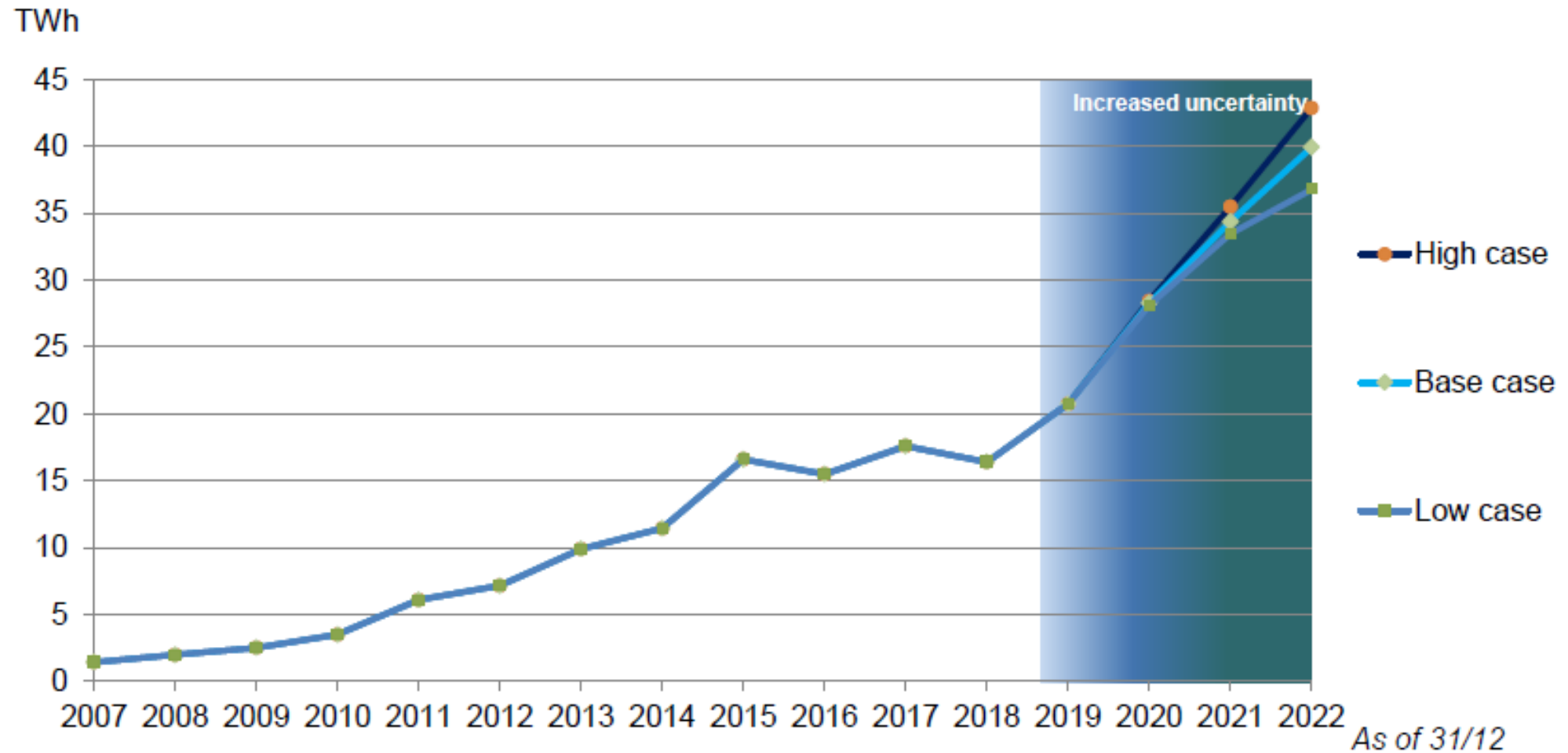
Tilldelning av utsläppsrätter för Värtaverket

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Medel
Hög		107 391	104 631	101 872	99 112	96 353	101 872
	126 292						
Låg		84 141	81 979	79 817	77 655	75 493	79 817
Hög (% jmf 2020)		85	83	81	78	76	81
Låg (% jmf 2020)		67	65	63	61	60	63

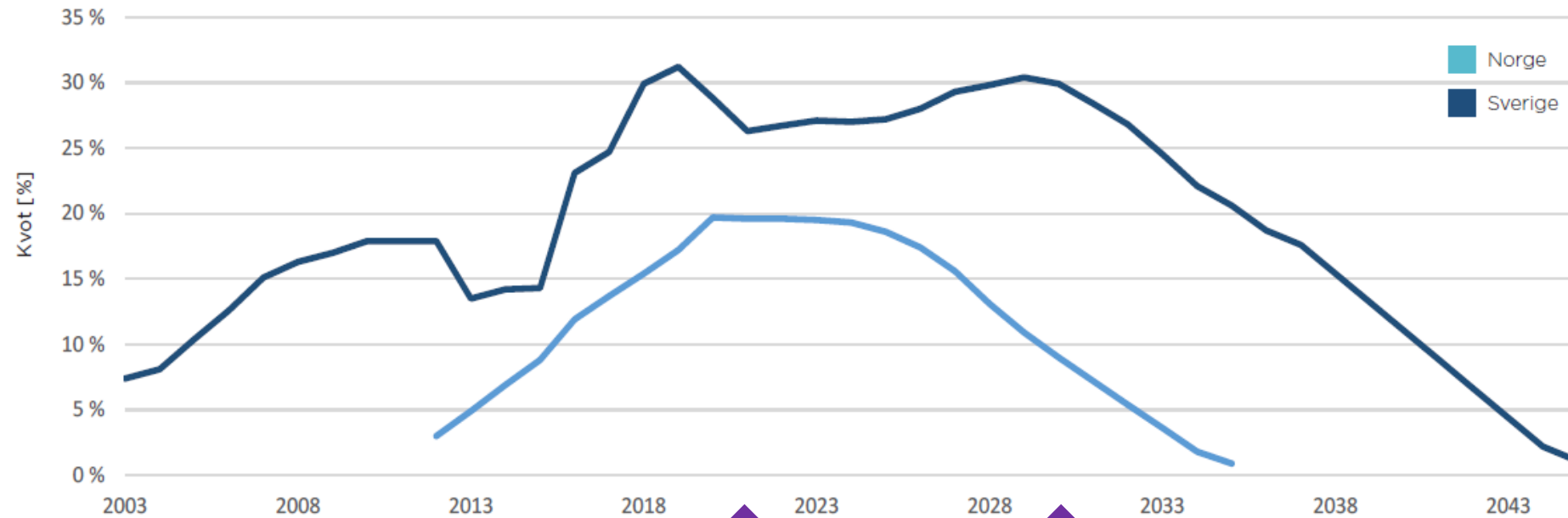
Elcertifikatsystemet

Svensk Vindenergis prognos för vindkraft

Elcertifikatsystemet

Norska anläggningar godkänns inte för tilldelning av elcertifikat efter utgången av 2021

Mål: 46,4 TWh till 2030 jämfört med 2012

När nås målet? 2020? 2021?
Behövs en stoppregel även i Sverige?

Elcertifikatsystemet

- Möjlig stoppregel:
 - Datum (Energimyndigheten har föreslagit 31 december 2030)
 - Volym (stoppa när målet är uppfyllt)
- Hur beter sig marknaden efter stoppdatumet?
- Behövs det en stabiliseringsmekanism (t.ex. golv/tak)?

Plan- och byggförordningen (PBF)

Förslag: Innebörden av en nära-nollenergibyggning ändras så att det även framgår att den energi som tillförs i mycket hög grad ska komma från förnybara energikällor. Beräkningen av en byggnads energiprestanda ändras från att utgå från en primärenergifaktor till att utgå från en viktningsfaktor. Viktningsfaktorn ska bidra till teknikneutralitet mellan hållbara uppvärmningssystem som inte är fossilbränslebaserade.

Boverkets byggregler (BBR)

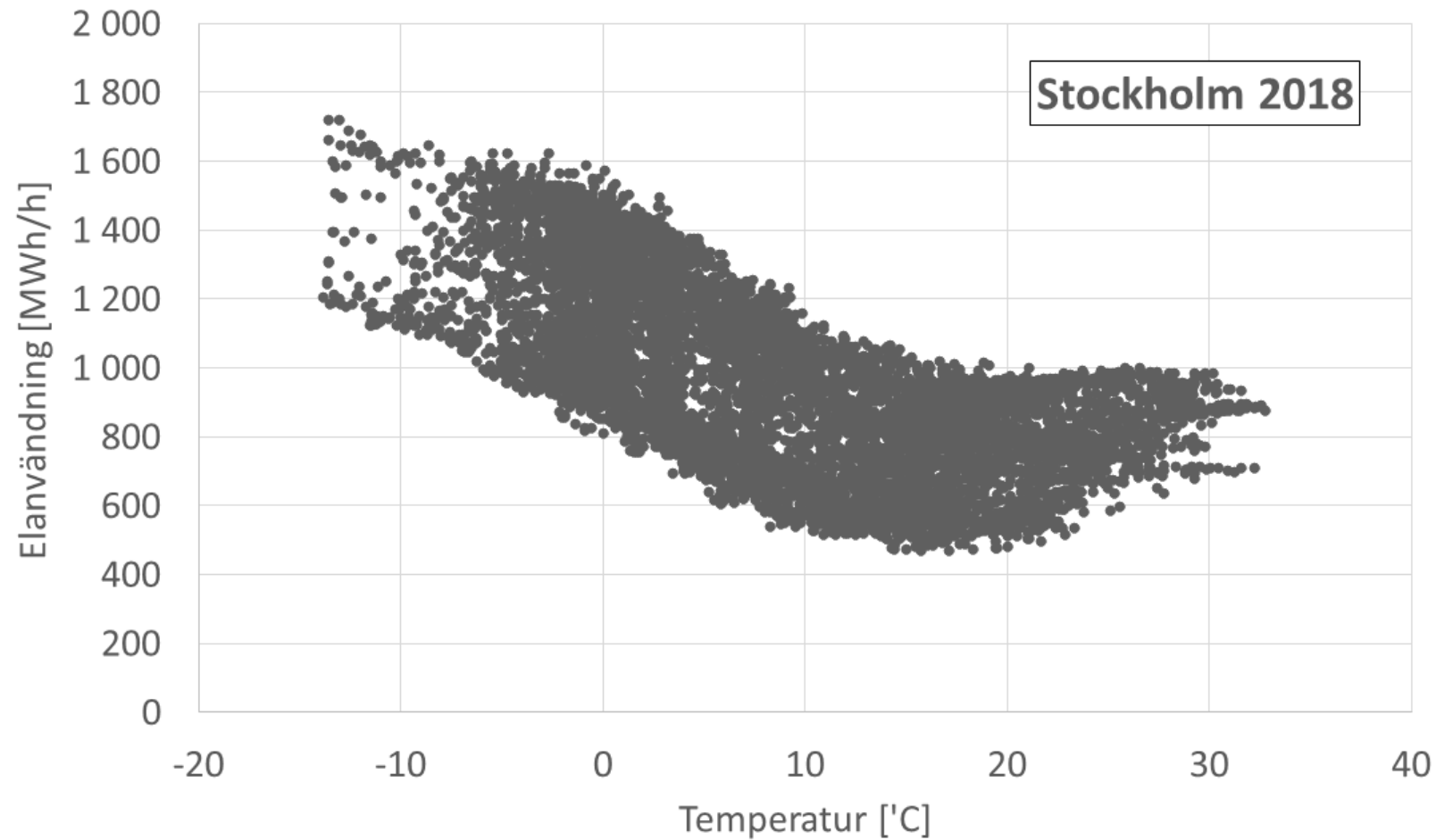
$$EP_{\text{pet}} = \frac{\sum_{i=1}^6 \left(\frac{E_{\text{uppv},i}}{F_{\text{geo}}} + E_{\text{kyl},i} + E_{\text{tvv},i} + E_{\text{f},i} \right) \times VF_i}{A_{\text{temp}}}$$

Energibärare	Viktningfaktor (VF_i)
El (VF_{el})	1,8
Fjärrvärme (VF_{fjv})	0,7
Fjärrkyla (VF_{fjk})	0,6
Biobränsle (VF_{bio})	0,6
Olja (VF_{olja})	1,8
Gas (VF_{gas})	1,8

Certifiering av byggnader och stadsdelar

- Miljöbyggnad
- Citylab
- NollCO2
- BREEAM
- LEED
- Svanen

Stockholms elanvändning är tydligt temperaturberoende

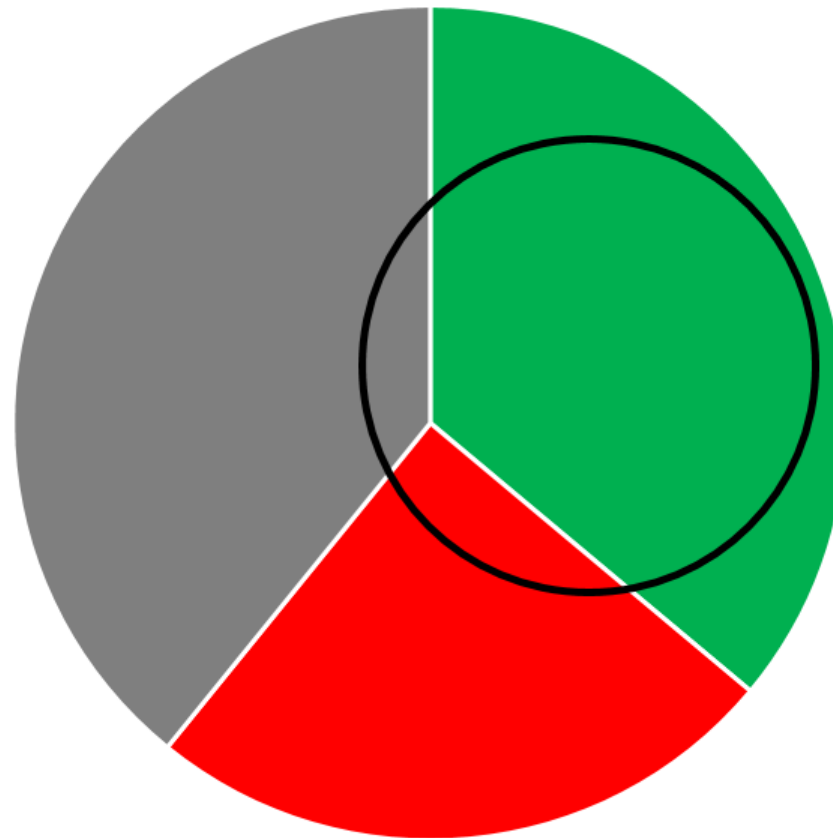
Strukturellt fel – Regelverk och metoder styr mot ökad användning av el när elnätet är som mest belastat

- Byggreglerna gynnar värmepumpar, slår igenom i certifieringssystemen för byggnader, förstärks av grön finansiering som kräver certifiering
- Störst utväxling av skattefriheten för egenproducerad solel om man använder mycket el (värmepump), solen skiner på sommaren och värme behövs på vintern
- Miljövärdering med nordisk elmix styr mot uppvärmning med el, förnybar el via ursprungsgarantier ger ett grönt miljöbokslut även om man använder mycket el
- Plusenergihus ger ett överskott av energi sommartid och ett underskott vintertid

Ursprungsgarantier för värme

- Förnybarhetsdirektivet
- Vill vi ha det?
- Möjligt att flytta miljövärden mellan fjärrvärmenät?
- För el är miljövärdet frikopplat från det fysiska flödet
- Om det nu är så för el, varför skulle vi då säga nej till det för värme?

Ursprungsgarantier för el (2018)

Produktion : 3 267 TWh

Ursprungsmärkt : 979 TWh

■ Förnybart

■ Kärnkraft

■ Fossilt

Ursprungsgarantier för el

- Systemet med ursprungsgarantier för el är enbart en procedur som omfördelar statistik
- När ett företag tillgodoräknar det gröna värdet i ursprungsgarantier i sin miljöredovisning speglar inte miljöredovisningen den verkliga miljöpåverkan som elanvändningen orsakar [[länk](#)]
- Om man använder ursprungsgarantier i beslutsunderlag vid konstruktion av nya byggnader finns det en risk att byggnader konstrueras på fel sätt

Pågående genomförandearbete EU-direktivet om byggnaders energiprestanda (EPBD)

- Regeringsskrivelse om Byggnaders energiprestanda juni 2019
- BBR- resp. PBF-remiss pågår tom. 25/10. Ikraftträdande föreslås till 1/7, 2020.
- Förslag om hur svenska byggregler bör kompletteras med krav på laddinfrastruktur för elfordon remitteras t.o.m. 17/10.
- Förslag om inspektionskrav på uppvärmnings- och luftkonditioneringsystem samt fastighetsautomation remissbehandlas t.o.m. 7/10.
- Regeringsuppdrag till Boverket och Energimyndigheten att ta fram förslag till långsiktig energirenoveringsstrategi för bebyggelsen, slutredovisning senast den 20 december 2019.
- Proposition planeras december 2019. Lagstiftning/föreskrifter planeras i kraft mars 2020.

Revidering av Energieffektiviseringsdirektivet (EED 2)

- Direktivet ska vara genomfört i medlemsländerna senast hösten 2020
- Regeringsuppdrag i mars till Boverket, Energimarknadsinspektionen, Energimyndigheten och Swedac att bidra i genomförandearbetet + referensgrupper
Infrastrukturdepartementet
- Art. 7 om slutanvändningsbesparingar på 0,8% per år 2021-2030 planeras fortsatt genomföras med användande av energiskatter+moms (ej kvotpliktssystem).
- Art. 7-PM-remiss början oktober, remissmöte planeras slutet oktober
- Remiss om krav på individuell värmemätning lägenhetsnivå pågått t.o.m. 20/9.
- Remiss-PM nya informationskrav i fjärrvärmelagen, revidering lag om energimätning i byggnader, + ev. ny fjärrkylelag m.m., oktober 2019
- Lagrådsremiss prel. januari 2019, proposition mars 2020.

Reviderade förnybart-direktivet (RED)

- Regeringsuppdrag till Skogsstyrelsen (hållbarhetskriterier fasta biobränslen). Redovisades den 2 september 2019.
- Regeringsuppdrag till Energimyndigheten att utreda ursprungsgarantier värme/kyla/gas, databas för biodrivmedel, administrativa förfaranden, information och utbildning, redovisades 15/9.
- Remissmöte om Energimyndighetens utredning 3/10
- Energimyndigheten utreder kontrollen avseende hållbarhetskriterier och kriterier för minskade växthusgasutsläpp, redovisas senast 6 december 2019
- Energimarknadsinspektionen redovisar uppdrag om nätanslutning, egenproduktion och energisamhällen senast den 31/1, 2020.
- Regeringsuppdrag till Naturvårdsverket att analysera genomförande av tillståndsfrågor (art. 16), redovisning senast den 31/1, 2020.
- Lagstiftning om hållbarhetskriterier för fasta biobränslen m.m. ska finnas på plats juni 2021

Övrigt

- Fossilfritt Sveriges färdplaner
- Koldioxidavskiljning (BECCS) och kolsänkor
- Kväveoxidavgiften
- Fastighetstaxering/skatt på produktion av värme
- Eleffekt och kapacitetsbrist i elnätet
- Energiöverenskommelsen